

บทที่ 7

ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

อาจารย์ผู้สอน ผศ.ดร.วันฮารงค์ บินอิสริส

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

การกระทำของฝ่ายปกครองเป็นนิติกรรมกับนิติเหตุ สำหรับนิติเหตุมีเรื่องละเมิด อย่างไรก็ตามเป็นละเมิด หลักการทางสารบัญญัติของละเมิดคือมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่มีอะไรแตกต่างกัน

- ดังนั้น การกระทำของฝ่ายปกครองที่เป็นละเมิดต้องเป็นเรื่องนิติเหตุ ไม่ใช่นิติกรรม
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๗๑/๒๕๕๘ โจทก์ทั้งสอง เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย จากการที่จำเลยทั้งสองกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ กรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ ๒ กระทำละเมิดโดยบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ให้สหกรณ์เครดิต ยูเนียนคลองจั่น จำกัด โฆษณาประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลที่คลาดเคลื่อน ไม่เป็นความจริงแก่ผู้บริโภคและรับรองรายงานข้อมูลงบการเงินของสหกรณ์ เครดิตยูเนียน จำกัด ที่ไม่ถูกต้อง ให้รางวัลเกียรติคุณชั้นดีเลิศแก่สหกรณ์เครดิต ยูเนียน จำกัด เป็นการสนับสนุนและปกปิดการกระทำผิดของสหกรณ์เครดิต ยูเนียน จำกัด เพื่อชักจูงบุคคลภายนอกให้หลงผิดในฐานะทางการเงินและผล การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำกัด แล้วนำเงินไปฝาก จึงเป็นการ กล่าวอ้างว่าจำเลยทั้งสองกระทำละเมิดสิทธิของโจทก์ทั้งสอง

ต่อ...

มีคำขอที่ระบุให้จำเลย ทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด ชำระเงิน ๓๓,๔๓๔,๕๗๑.๘๘ บาท ให้แก่โจทก์ทั้งสองซึ่งเป็นจำนวนเงินในต้นเงินและดอกเบี้ย ตามคำพิพากษาของศาลแพ่ง ในคดีหมายเลขแดงที่ ผบ. ๓๗๗๐/๒๕๕๖ ที่ศาลพิพากษาให้สหกรณ์เครดิตยูเนียน จำกัด **คืนเงินฝากให้แก่โจทก์ทั้งสอง** แสดงให้เห็นว่าโจทก์ทั้งสองประสงค์จะให้จำเลยทั้งสองร่วมรับผิดชอบกับสหกรณ์เครดิต ยูเนียนคลองจั่น จำกัด คืนเงินฝากตามสัญญาฝากเงินพร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ ทั้งสอง ข้ออ้างและคำขออันเป็นเหตุตามคำฟ้องของโจทก์ในคดีนี้จึงเกี่ยวข้องกับ**สัมพันธกับสัญญาฝากเงิน**ในคดีหมายเลขแดงที่ ผบ. ๓๗๗๐/๒๕๕๖ จึงเห็นว่า คดีนี้เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมต่อไปจะอธิบายเนื้อหาวิธีสบัญญัติของการละเมิดทางปกครอง

- **ประเด็นแรก ฟ้องใคร** เมื่อมีการละเมิดเกิดขึ้น พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของ เจ้าหน้าที่แยกละเมิดออกเป็นสองประเภทชัดเจน คือ (๑) ละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ (๒) ละเมิดที่ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ เพราะกฎหมายกำหนดว่าฟ้องใครได้ ฟ้องใครไม่ได้
- (๑) การละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ผู้เสียหายต้องฟ้องหน่วยงาน ของรัฐ จะฟ้องตัวบุคคลคือเจ้าหน้าที่ที่ทำละเมิดไม่ได้ หลักการนี้มาจากปรัชญาที่ว่าบุคคล ทำตามหน้าที่อาจจะมีโอกาสไปกระทบกระเทือนเป็นการละเมิดต่อราษฎรได้ จะปล่อยให้ ตัวเจ้าหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างไร ต้องฟ้องหน่วยงานของรัฐให้หน่วยงานของรัฐรับผิด อันนี้ คือประเด็นการฟ้อง ส่วนใครมีความรับผิดชอบ อีกเรื่องหนึ่ง

- (๒) การละเมิดที่ไม่ใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้เสียหายต้องฟ้องตัวบุคคล จะฟ้องหน่วยงานไม่ได้ ถือว่าไม่เกี่ยวข้องกับงานของรัฐ
- การกระทำของฝ่ายปกครองย่อมอยู่ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมาย การใช้ อำนาจหน้าที่อาจไปกระทบสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเกิดขึ้นได้ทั้งการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถ้าเจ้าหน้าที่กระทำชอบด้วยกฎหมายไม่อาจเป็นละเมิดได้ แต่ถ้าเจ้าหน้าที่กระทำไม่ชอบด้วยกฎหมายก็เป็นละเมิดได้ หลายคนเข้าใจผิดว่า ถ้าเจ้าหน้าที่กระทำไม่ชอบด้วยกฎหมายย่อมไม่เกี่ยวข้องกับกรปฏิบัติหน้าที่ทั้งนั้น ถ้าคิด อย่างนั้นละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่จะไม่มีทางเกิดขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น การเพิกถอนโฉนด ราษฎรฟ้องเจ้าหน้าที่ที่ดินและกรมที่ดินว่าการกระทำโดยทุจริต เป็นละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ จะบอกว่าถ้ากระทำโดยทุจริตไม่ใช่การกระทำในหน้าที่ทั้งหมดไม่ได้ รัฐต้องเข้ามีส่วนรับผิดชอบ เพราะอย่างน้อยที่สุดรัฐเป็นคนเลือกเจ้าหน้าที่นี้มาทำงาน ทำนองเดียวกับตัวการตั้งตัวแทน ต้องรับผิดชอบในการกระทำของตัวแทน หรืออีกตัวอย่างหนึ่งซึ่งไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง เช่น การรังวัดที่ดินมีการโต้แย้งกันว่ารังวัดผิด ก็เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ แม้แต่การ ขับรถยนต์ของทางราชการไปในงานของทางราชการ เช่น พาผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ไปตรวจราชการต่างจังหวัด พนักงานขับรถไปชนคนอื่นก็เป็นละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ จะบอกว่ากระทรวงมหาดไทยไม่มีหน้าที่ในทางขนส่งก็ไม่ได้ ผู้เสียหายต้องฟ้องหน่วยงาน ของรัฐ

- ในกรณีที่ไม่ใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมีมาตรา ๖ ว่าต้องฟ้องเจ้าหน้าที่ ป้องหน่วยงานไม่ได้ เช่น พนักงานไปรษณีย์ของการสื่อสารฯ จอดรถริมถนนไขตุ้ไปรษณีย์เพื่อเก็บพัสดุภัณฑ์ไปส่ง อันนี้เป็นงานในหน้าที่ แต่ปรากฏว่าเป็นชั่วโมงเร่งด่วน การจอดรถ ริมถนนทำให้รถติด เจ้าหน้าที่ตำรวจมาบอกให้เลื่อนรถไป พนักงานไปรษณีย์ก็เลยตำรวจ ตำรวจฟ้องละเมิดฐานดูหมิ่น อันนี้ไม่ใช่การปฏิบัติตามหน้าที่เพราะการปฏิบัติในหน้าที่จำกัดเพียงแค่การไขตุ้ไปรษณีย์ ถ้าระหว่างที่รับส่งพัสดุภัณฑ์ขับรถไปชนคนอื่นจึงจะเป็นการกระทำในหน้าที่

- หลักเกณฑ์การฟ้องใครได้บ้างเป็นหลักทั่วไป ไม่ว่าจะฟ้องที่ศาลใดก็ต้องใช้ หลักเกณฑ์นี้ทั้งนั้น ศาลปกครองก็ต้องใช้ พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ศาลยุติธรรมก็ต้องใช้ พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เหมือนกัน
- อย่างไรก็ตาม คำฟ้องเรื่องละเมิด ละเลย หรือความรับผิดอย่างอื่นที่ไปสู่การ พิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ต้องเป็นกรณี ที่เอกชนฟ้องให้หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่รับผิด ส่วนการฟ้องที่หน่วยงานทางปกครองฟ้องให้เอกชนรับผิดไม่อยู่ใน ขอบเขตของมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ต้องไปฟ้องศาลยุติธรรม

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๘๒/๒๕๕๘ โจทก์ (กองทัพบก) ฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยซึ่งเป็นอดีตข้าราชการในสังกัดคืนเงิน เบี้ยหวัดและเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) ที่ได้รับเกินสิทธิ ไปพร้อมดอกเบี้ย โจทก์มีเพียงหนังสือเรียกให้จำเลยไปทำหนังสือรับสภาพหนี้ และทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ กรณีรับเงินไปเกินสิทธิ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๖ เท่านั้น การออกหนังสือของโจทก์มิใช่การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผล เป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบ ต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลอันจะถือเป็น คำสั่งทางปกครอง คำฟ้องคดีนี้เป็นกรณีที่หน่วยงานทางปกครองฟ้องเรียกให้จำเลย ซึ่งเป็นอดีตข้าราชการสังกัดโจทก์รับผิดคืนเงินที่ได้รับไปโดยไม่มีสิทธิจึงไม่ใช่ความ รับผิด อันเกิดจากการที่จำเลยใช้อำนาจตามกฎหมายหรือออกกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือ ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร อันจะเข้าหลักเกณฑ์ความรับผิดอย่างอื่น ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อข้อพิพาทคดีนี้ ไม่ใช่ข้อพิพาททางปกครองที่จะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

- **ประเด็นที่สอง ใครรับผิดชอบ** กรณีที่เป็นการกระทำที่ไม่ใช่การกระทำในหน้าที่ เช่น พนักงานไปรษณีย์ไปด่าตำรวจ ไม่ใช่การกระทำในหน้าที่ รัฐไม่เข้ามาเกี่ยวข้อง รัฐไม่มีอะไร ต้องรับผิดชอบ ผู้เสียหายต้องฟ้องตัวเจ้าหน้าที่ แต่ถ้าเป็นการละเมิดที่เป็นการกระทำในหน้าที่ ผู้เสียหายต้องฟ้องรัฐ ถ้ารัฐแพ้คดีรัฐต้องชดใช้ค่าเสียหาย แต่ความรับผิดชอบอยู่ที่ใคร พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ มาตรา ๘ ว่าในกรณีที่รัฐต้องชดใช้ค่าเสียหายหรือ ค่าสินไหมทดแทนไป ถ้าเจ้าหน้าที่จงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการกระทำ ละเมิดนั้น รัฐเรียกเอาค่าเสียหายจากเจ้าหน้าที่ได้ แต่ถ้าเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดโดยประมาท เลินเล่อธรรมดา เจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบ รัฐต้องจ่ายเอง ตอนที่ร่างกฎหมายฉบับนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาตุกวิจารณ์ว่าออกกฎหมายคุ้มครองเจ้าหน้าที่ให้ไม่ต้องรับผิดชอบ จำกัดความรับผิด ไว้เฉพาะกรณีกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อร้ายแรงเท่านั้น แต่ถ้าประมาทเลินเล่อ ธรรมดาเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบ

ต่อ...

ตัวอย่างเช่น เทศบาลเช่าที่วัด เทศบาลต้องจ่ายค่าเช่า ให้แก่วัด ต่อมาปรากฏว่าเทศบาลล้มจ่ายทำให้ถูกขับไล่ออกจากที่ดิน คณะเทศมนตรีใน ฐานะตัวบุคคลต้องรับผิดชอบต่อเทศบาล คือหน่วยงานของรัฐเรียกค่าเสียหายจากเจ้าหน้าที่ได้ เพราะเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หน่วยงานก็มีคำสั่งว่า ให้เจ้าหน้าที่คือคณะ เทศมนตรีจ่าย ถ้าไม่จ่ายก็มีวิธีบังคับคดีได้ แต่ทางปฏิบัติถ้าหน่วยงานสั่งให้เจ้าหน้าที่จ่าย เจ้าหน้าที่ก็ฟ้องหน่วยงานว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้อง ขอให้ศาลเพิกถอนหน่วยงานตกเป็นจำเลย หรือเป็นผู้ถูกฟ้อง ปกติหน่วยงานไม่อยากถูกฟ้อง เขาอยากเป็นโจทก์มากกว่า หน่วยงาน ก็เลยไม่สั่งให้เจ้าหน้าที่จ่าย แต่เป็นโจทก์ฟ้องคดีให้เจ้าหน้าที่เป็นจำเลยขอให้ศาลพิพากษา ให้เจ้าหน้าที่เป็นคนจ่าย

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๖๒/๒๕๔๗ ผู้อำนวยการ การศึกษานอกโรงเรียนชั้นบรรณนธ์ของทางราชการไปกิจส่วนตัวแล้ว ประสบอุบัติเหตุ รถตกถนน กระทรวงศึกษาธิการสอบสวนแล้วสั่งให้ผู้อำนวยการชดใช้ค่าเสียหาย ๗๐,๐๐๐ บาท และยื่นฟ้องต่อศาลแขวงสงขลา ขอให้ผู้อำนวยการชำระค่าเสียหาย ๗๐,๐๐๐ บาท ผู้อำนวยการมาฟ้องศาลปกครองสงขลาขอให้เพิกถอนคำสั่งของ กระทรวงศึกษาธิการ ศาลแขวงสงขลาและศาลปกครองสงขลาต่างรับฟ้องโดย ไม่ทราบว่ามีคดีอยู่อีกศาลหนึ่ง ต่อมาศาลปกครองพิพากษายกฟ้อง และวินิจฉัย ด้วยว่าผู้อำนวยการ ๑ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ค่าเสียหาย ๗๐,๐๐๐บาท เหมาะสมดีแล้ว คดีถึงที่สุด ศาลแขวงสงขลาพิพากษาว่าผู้อำนวยการประมาทเลินเล่ออย่าง ร้ายแรง กำหนดค่าเสียหาย ๒๐,๐๐๐ บาท กระทรวงศึกษาธิการ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษาแก้ไข้จำเลยชดใช้ค่าเสียหาย ๕๐,๐๐๐ บาท คดีถึงที่สุด กระทรวงศึกษาธิการยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการชี้ขาด ๑ ขอให้วินิจฉัยว่า จะต้องบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลใด คณะกรรมการชี้ขาดวินิจฉัย ว่าคดีนี้ เป็นคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีบุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติความ รับผิดชอบละเมิด ๑ จนมี การออกคำสั่งทางปกครองและดำเนินคดีในศาลปกครองจนมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงควรดำเนินการบังคับคดีต่อไปตาม คำพิพากษาศาลปกครอง

- จะเห็นได้ว่าแม้เป็นคดีละเมิดอันมิใช่การใช้อำนาจ แต่พิพาทกันระหว่างหน่วยงาน ของรัฐกับเจ้าหน้าที่ มีการดำเนินการทางปกครองจนมีคำสั่งทางปกครองให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ ค่าเสียหาย ค่าวินิจฉัยของคณะกรรมการชี้ขาด ฯ มีแนวโน้มอยากให้อำนาจการปกครองทาง ปกครองไปทางเดียว หน่วยงานของรัฐไม่ควรมีสิทธิเลือกฟ้องต่อศาลยุติธรรม
- ยิ่งกว่านั้น เมื่อสองศาลมีคำพิพากษาแตกต่างกันแล้วปัญหาว่าจะบังคับตาม คำพิพากษาของศาลใดต้องได้รับการชี้ขาดให้เป็นยุติ แม้คู่ความยื่นคำร้องขอให้มีการชี้ขาด พ้นกำหนดระยะเวลาแล้ว คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดฯ ก็รับวินิจฉัยให้

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒/๒๕๕๗ ตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ เมื่อ ศาลทั้งสองศาลตัดสินในจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่จำเลยต้องรับผิดชอบแตกต่างกัน และคำพิพากษาของศาลทั้งสองศาลนั้นถึงที่สุดแล้วย่อมเป็นเหตุให้คู่ความไม่อาจ บังคับหรือปฏิบัติการชำระหนี้ได้ถูกต้อง ถือได้ว่าเป็นกรณีมีคำพิพากษาที่ถึงที่สุด ระหว่างศาลขัดแย้งกัน ชอบที่คู่ความจะยื่นคำร้องขอให้มีการวินิจฉัยตามมาตรานี้ได้ แม้ว่า **โจทก์จะยื่นคำร้องเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาของศาลยุติธรรม ซึ่งพิพากษาภายหลังถึงที่สุด แต่กำหนดเวลาดังกล่าวหาใช้อายุความ** ที่จะต้องฟ้องคดีภายในกำหนด **เมื่อปรากฏว่าคู่ความยังคงไม่ได้รับการเยียวยา ความเสียหาย เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม** คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลสมควรรับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณา

- **ประเด็นที่สาม ฟ้องที่ไหน** ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ฟ้องที่ศาลปกครอง ตอนนั้นยังไม่มีการจัดตั้งศาลปกครองกฎหมายมี บทเฉพาะกาลว่าให้ไปร้องเรียนต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ แต่ถ้าจัดตั้งศาลปกครอง ขึ้นแล้วก็ให้ยุบเลิกคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ โอนคดีทั้งหมดมาอยู่ที่ศาลปกครองและ ต่อไปก็ต้องไปฟ้องศาลปกครอง แสดงว่าคดีละเมิดของเจ้าหน้าที่ไปศาลปกครองทั้งหมดตามกฎหมายฉบับนี้ แต่ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตราขึ้นใช้บังคับภายหลัง กำหนดขอบเขตอำนาจของศาลปกครองในเรื่องละเมิดไว้ในมาตรา ๕ (๓) ว่าคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจากกฎ คำสั่งทาง ปกครอง หรือคำสั่งอื่น ๆ

ต่อ...

หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินควร อันนี้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง จะเห็นว่าอำนาจของศาลปกครองจำกัดเฉพาะการละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายจากกฎ คำสั่ง ฯลฯ ซึ่งไม่ครอบคลุมทั้งหมดของการละเมิด การละเมิดทั้งหมดที่ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ในฝ่ายปกครองทำมีมากกว่านี้กว้างกว่านี้ แต่ส่วนที่ไปศาลปกครองได้มีเฉพาะ เรื่องการใช้อำนาจตามกฎหมายจากกฎคำสั่งอื่น ๆ หรือการละเลยต่อหน้าที่ พ.ร.บ. ความ รับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ว่าคดีละเมิดของเจ้าหน้าที่ทั้งหมดไปศาลปกครอง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ พ.ศ. ๒๕๔๒ จำกัดอำนาจของศาลปกครองมีอยู่ส่วน หนึ่งเท่านั้น เมื่อกฎหมายขัดแย้งกันต้องใช้กฎหมายใหม่คือต้องเป็นละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย กฎ คำสั่ง คำสั่งทางปกครอง คำสั่งอื่น ๆ หรือการละเลยต่อหน้าที่ จึงไปศาลปกครองได้

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒๙/๒๕๕๐ แม้มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้ ผู้เสียหายที่ยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐให้มีสิทธิร้องทุกข์ ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ไปฟ้องยังศาลปกครองก็ตาม แต่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๖ บัญญัติให้สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตาม มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ในคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองให้ถือว่าเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒๐/๒๕๔๕ กระทรวง แห่งหนึ่งได้รับเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศให้ทำโครงการ ตามระเบียบปลัด กระทรวงต้องเป็นคนสั่งจ่ายเช็ค ปราบกว่าลูกน้องที่ทำงานทางธุรการของโครงการ ทำเช็คให้หนึ่งล้านบาท โดยไม่ได้ขีดกั้นหน้ากันหลังทั้งตัวเลขและตัวหนังสือ เมื่อ ปลัดกระทรวงลงนามในเช็คแล้ว เจ้าหน้าที่ก็ไปเติมตัวเลขหนึ่งข้างหน้าอีก หนึ่งตัว กลายเป็นสิบล้านบาท เป็นการละเมิดของเจ้าหน้าที่อันเกิดจากการละเลย ต่อหน้าที่ เงินจำนวนนี้แม้ไม่ใช่เงินของรัฐ เป็นเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ แต่เป็นโครงการที่รัฐดำเนินการ คดีนี้ต้องไปศาลปกครอง

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๒/๒๕๔๗ ราษฎรผู้ฟ้อง คดีฟ้องเจ้าพนักงานที่ดินว่า เจ้าพนักงานที่ดินออก น.ส.๓ ก. ให้นายเอ ผู้ฟ้องคดี ซื้อที่ดินจากนายเอ ต่อมาเจ้าพนักงานที่ดินเพิกถอน น.ส.๓ ก. อ้างว่าเป็นที่ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ถ้าผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าที่ดินเป็นของฉันไม่ใช่ที่สาธารณะ สมบัติของแผ่นดิน อย่างนี้ฟ้องศาลยุติธรรมเพราะเป็นเรื่องสิทธิในที่ดิน แต่ในคดีนี้ ผู้ฟ้องคดียอมรับว่าที่ดินเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน แต่เจ้าพนักงานออก น.ส.๓ ก. โดยมีชอบเป็นละเมิด ทำให้ผู้ฟ้องคดี หลงเชื่อเสียเงินไปซื้อที่ดินมา ถ้ารู้ว่า เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินไม่มี น.ส.๓ ก. ก็ไม่ซื้อ ฟ้องเรื่องละเมิดว่า เจ้าพนักงานที่ดิน กระทำการโดยมิชอบ การออก น.ส.๓ ก. เป็นการใช้อำนาจตาม กฎหมายเพราะฉะนั้นคดีนี้ไปศาลปกครอง

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๔๔/๒๕๔๘ ความสัมพันธ์ ระหว่างโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกับจำเลยซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาเป็นไปตาม กฎหมาย ได้แก่ ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ เหตุแห่งการฟ้องคดีสืบเนื่องมาจากการที่จำเลยมีคำสั่งเลิกจ้างโจทก์ เมื่อคำสั่งดังกล่าวเป็นผลให้โจทก์พ้นจากสถานภาพเป็นลูกจ้างประจำนับแต่วันที่ระบุในคำสั่งทำให้ไม่มีสิทธิที่จะรับเงินเดือนหรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จึงเป็น คำสั่งทางปกครองที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โจทก์โต้แย้งว่าคำสั่งของจำเลยเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ชดใช้ ค่าเสียหายต่าง ๆ อันเนื่องมาจากคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว คดีนี้จึงเป็น กรณีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจ ตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

- การละเมิดในหน้าที่แต่ไม่ใช่เรื่องการใช้อำนาจ เช่น ในโรงพยาบาลของรัฐแพทย์ ฉีดยาผิด เป็นหน้าที่ของแพทย์ในการตรวจรักษาฉีดยา เป็นการปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่เป็นการใช้อำนาจ ไม่เป็นการออกกฎ ไม่เป็นคำสั่งทางปกครอง เป็นการปฏิบัติหน้าที่แต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ทางกายภาพ ไม่อยู่ในมาตรา ๙ (๓) ต้องไปศาลยุติธรรม
- กรณีที่พนักงานขับรถพาผู้ตรวจราชการไปตรวจราชการต่างจังหวัด รถชนผู้อื่น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่เป็นการใช้อำนาจ ไม่ได้เกิดจากคำสั่งทางปกครองซึ่งพวกนั้น เป็นการกระทำทางนามธรรม แต่อันนี้เป็นการกระทำทางกายภาพ เพราะฉะนั้นต้องไปศาลยุติธรรม

- ร่าง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองเดิมกำหนดให้คดีละเมิดของเจ้าหน้าที่ไปศาลปกครอง ทั้งหมด แต่มาเปลี่ยนในชั้นกรรมาธิการ โดยยกตัวอย่างคดีรถชน คดีพวกนี้ต้องสืบพยาน บุคคล วิธีพิจารณาของศาลปกครองไม่เอื้ออำนวย
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒/๒๕๕๐ การข้บรณนต์ ของทางราชการไปเกิดอุบัติเหตุของผู้ฟ้องคดีอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ เป็น การกระทำละเมิดซึ่งโดยลักษณะมิใช่เกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจาก กฎคำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมาย กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ดังนั้น คดีพิพาท จึงมิใช่กรณีการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ๆ ที่จะอยู่ในอำนาจพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) คดีจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของ ศาลยุติธรรม

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๔/๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีฟ้อง ว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ทำให้บุตรของผู้ฟ้องคดีติดเชื้อเอชไอวี (HIV) คำฟ้องคดีนี้เป็นการฟ้องค่าสินไหม ทดแทนอันเกิดจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้วัคซีนและ รักษาพยาบาลผู้ป่วยอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ธรรมดาทั่วไป มิได้เกิดจากการใช้ อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ จึงไม่อยู่ในบังคับ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา ปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แม้มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้ผู้เสียหายที่ยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัย ของหน่วยงานของรัฐให้มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตาม กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าวให้ไปฟ้องยังศาลปกครองก็ตาม แต่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๖ บัญญัติให้สิทธิร้องทุกข์ ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ในคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของ ศาลปกครองให้ ถือว่าเป็นสิทธิฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๕/๒๕๕๕ เสาไฟฟ้า กทม. ล้ม ทั้บรรณนตก็ไม่เกี่ยวกับการใช้อำนาจแต่อยู่ในการปฏิบัติหน้าที่ในทางสาธารณูปโภค
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๗/๒๕๕๕ ผู้รับเหมาก่อสร้าง สะพานลอยของ กทม. ทำการเชื่อมเหล็ก สะเก็ดไฟตกลงมาใส่รถชาวบ้านสี่เสียหมด ไม่ได้เป็นการใช้อำนาจแต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๔๕/๒๕๕๔ การที่จำเลย ที่ ๗ (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) นำเสาไฟฟ้ามาวางกองหลายชั้นและระหว่างชั้น ได้นำท่อนไม้รองหนุนไว้ซึ่งไม่มีความแข็งแรงรองรับน้ำหนัก และละลายไม่จัดเปลี่ยน ท่อนไม้ที่ใช้รองเสาไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพที่แข็งแรง และไม่นำเสาไฟฟ้าไปกองไว้ที่อื่น ที่ไม่ติดกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นเหตุให้โจทก์ที่ ๑ ถูกเสาไฟฟ้าหล่นทับได้รับ บาดเจ็บสาหัส เป็นอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่โดยทั่วไปของจำเลยที่ ๗ เท่านั้น เหตุละเมิด หาใช่เกิดจากการใช้อำนาจในการผลิต จัดให้ได้มา จัดส่งและจำหน่าย พลังงานไฟฟ้าซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของจำเลยที่ ๗ ข้อพิพาทคดีนี้จึงไม่ใช่ คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๕/๒๕๕๕ เหตุแห่งการ ฟ้องคดีนี้โจทก์อ้างว่า ประตุเหล็กอัลลอยด์ของ กระทบวงการคลัง ซึ่งอยู่ในความ ครอบครองของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีสภาพชำรุด หรือบำรุงรักษาไม่เพียงพอ ล้มทับตัวโจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันรับผิดชอบ เหตุละเมิดดังกล่าวเป็นเรื่องของความเสียหายที่เกิดขึ้นเพราะ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง บำรุงรักษาไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยทั่ว ๆ ไปของผู้ครองโรงเรือนที่จะต้องใช้ ความระมัดระวัง มิใช่คดี พิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจ ตามกฎหมาย หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้อง ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๓) จึงไม่เป็นคดี ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง แต่เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณา พิพากษา ของศาลยุติธรรม

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒๗/๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขับรถยนต์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไปปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (อ.บ.ต.) โดยขับรถบรรทุกน้ำไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขับรถคันดังกล่าวโดยประมาทชนกัับรถยนต์กระบะของผู้ฟ้อง คดี ทำให้ได้รับความเสียหายและบุตรชายของผู้ฟ้องคดีถึงแก่ความตาย จึง เป็น การกล่าวอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี โดยการขับรถ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทั่วไป หาใช่เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๐๙/๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคอ ฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อประกอบกิจการตลาดโครงการบ้าน เอื้ออาทรลาดกระบัง ๒ เฟส ๑ (T) กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีกำหนดเวลาเช่า ๑ ปี ก่อนสัญญาเช่าครบกำหนด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ติดประกาศบริเวณ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กลับแก้งผู้ฟ้องคดีเพื่อเปิดประมูลใหม่ โดยติดประกาศบริเวณพื้นที่ให้เชื่อว่า สำนักงานเคหะชุมชนร่มเกล้า ๒ จะก่อสร้างหลังคาเมทัลชีท และห้องน้ำเพื่อยกระดับมาตรฐานตลาดให้ถูกหลักอนามัยเพื่อประโยชน์ของผู้ค้า และผู้บริโภคนำให้ไม่สามารถค้าขายในพื้นที่ได้ ขอให้ผู้ค้าและผู้บริโภคได้เตรียม ความพร้อมเพื่อส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างก่อสร้างต่อไป

ต่อ...

เป็นเหตุให้พ่อค้าแม่ค้า หลายรายบอกเลิกสัญญาเช่า อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ขอให้ศาลมี คำพิพากษาหรือคำสั่งให้รื้อถอนป้ายประกาศ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้ ค่าเสียหาย แต่ตามคำฟ้องเป็นการกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง **ทำละเมิด ด้วยการตีดประกาศบริเวณพื้นที่ให้เชื่อว่า**จะก่อสร้างปรับปรุงเป็นเหตุให้พ่อค้า แม่ค้าหลายรายบอกเลิกสัญญาเช่ากับผู้ฟ้องคดีนั้น การกระทำดังกล่าวเป็นการ ปฏิบัติหน้าที่โดยทั่วไปของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เท่านั้น เหตุละเมิดหาใช่เกิดจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายแต่อย่างใดไม่ ดังนั้น ข้อพิพาทในคดีนี้ จึงมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒/๒๕๕๘ มหาวิทยาลัย อีสานจะเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐให้จัดบริการสาธารณะด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยมีสภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลกิจการ ทั่วไปของมหาวิทยาลัย เช่น การอนุมัติและการปรับปรุงหลักสูตร การอนุมัติและการเพิกถอนปริญญา ฯลฯ แต่มูลเหตุที่โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลย ทั้งสี่นั้น มิได้เกิดจากการที่มหาวิทยาลัยไม่พิจารณาอนุมัติปริญญาให้แก่โจทก์ หรือฟ้องว่าจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ไม่จัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด อันจะเป็นการใช้อำนาจตามที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐ แต่เป็น กรณีที่โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายอันเกิดจากการจงใจหรือประมาท เลินเล่อในการบริหารจัดการกิจการของมหาวิทยาลัยผิดพลาดจนกระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่ง ให้มหาวิทยาลัยอยู่ในความควบคุมของ คณะกรรมการการอุดมศึกษาและนับแต่ถูกควบคุม

ต่อ...

จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตก็เพิกเฉยและไม่ให้ความร่วมมือ กับคณะกรรมการควบคุมมหาวิทยาลัยอีสาน จนเป็นเหตุให้ คณะกรรมการ การอุดมศึกษาเห็นว่ามหาวิทยาลัยอีสานไม่อาจดำเนินกิจการต่อไปได้ ปราบปราม เหตุผลในคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ ๗๑๕/๒๕๕๕ เรื่อง เพิกถอนใบอนุญาต จัดตั้งมหาวิทยาลัยอีสาน การเพิกเฉยและไม่ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการ ควบคุม มหาวิทยาลัยอีสาน อันเป็นเหตุให้กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งเพิกถอน ใบอนุญาตดังกล่าวส่งผลให้โจทก์ไม่ได้รับวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยอีสานทั้งที่ได้ศึกษาครบหลักสูตร และตามกำหนดเวลาที่ มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ กรณีจึงมิใช่เป็นการฟ้องเรียก ค่าเสียหายที่เกิดจากการกระทำละเมิดของจำเลยทั้งสี่ในการใช้อำนาจตาม กฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่ กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ล่าช้าเกินสมควร ตาม พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) อันจะอยู่ใน อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง แต่เป็นคดีละเมิดทั่วไปซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

การละเลยต่อหน้าที่

- พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ มาตรา ๙ (๓) บัญญัติเรื่องการละเลยต่อหน้าที่ตาม ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ซึ่งคดีตาม (๓) นี้ เป็นกรณีที่มีการละเลยต่อหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น เขาจึงฟ้องขอให้ชดใช้ค่าเสียหายต่างกับคดีตาม (๒) ซึ่งเป็นกรณีการละเลย ต่อหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรเหมือนกัน แต่ต่างกันตรงที่คดีความ (๒) เป็นการฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รับผิดชอบต่อหน้าที่นั้นเสีย

- การละเลยต่อหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรทั้งตามมาตรา ๔ (๓) และ (๒) มีเงื่อนไขที่เหมือนกันประการหนึ่งคือ จะต้องมีกฎหมายกำหนดหน้าที่เหล่านั้นอาจจะเป็นกฎหมายพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ หรือ แม้แต่ มติ ครม. ซึ่งมีผลให้ข้าราชการในสังกัดต้องปฏิบัติตาม
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๕-๑๗/๒๕๔๕ ชาวบ้าน ที่อาศัยอยู่ใกล้ๆ โรงไฟฟ้าแม่เมาะจังหวัดลำปางฟ้องว่า โรงไฟฟ้าแม่เมาะปล่อย สารแขวนลอยในอากาศมาตกใส่พื้นที่ทางเกษตรกรรมทำให้เสียหายฟ้องเรียก ค่าเสียหาย คดีนี้ไปศาลปกครอง เพราะมีมติ ครม. กำหนดให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิต ดำเนินการควบคุมไม่ให้ปล่อยสารแขวนลอยเกินปริมาณที่กำหนด คำฟ้องอ้างว่า โรงไฟฟ้าแม่เมาะไม่ได้ดำเนินการตามมติ ครม. เป็นการละเลยหน้าที่คณะกรรมการ วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลให้ไปศาลปกครองตามมาตรา ๙ (๓)

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๐/๒๕๔๘ ฝั่งขวาของถนน จากจังหวัดสระแก้วมุ่งหน้าไปจังหวัดจันทบุรี หน้าตลาดตำบลวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ของจำเลย โดยทุกระยะ ๑๐ เมตร จะสร้างบ่อระบาย น้ำทิ้งและใช้ตะแกรงเหล็กปิดไว้เพื่อให้ น้ำจากถนนไหลลงท่อระบายน้ำใต้ดินและ ป้องกันไม่ให้คนหรือสิ่งของตกลงไปในบ่อระบายน้ำทิ้ง แต่จำเลยด้วยความประมาท เลินเล่อ ละเลยมิได้จัดทำตะแกรงเหล็กปิดวางบนปากท่อให้มีขนาดพอกับปากท่อ ทั้งมิได้จัดทำบารองรับตะแกรงเหล็กให้มีความมั่นคงแข็งแรงพอที่จะรับน้ำหนัก คนหรือสิ่งของได้อย่างปลอดภัย เมื่อโจทก์ไปยืนบนตะแกรงเหล็กดังกล่าวเป็น เหตุให้โจทก์พลัดตกลงไปในบ่อระบายน้ำทิ้ง ตะแกรงเหล็กทับขาของโจทก์หัก หลายท่อน ขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหาย จากเหตุดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ย คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิด ของจำเลยซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง อันเกิดจากการที่จำเลยละเลยต่อหน้าที่ ในการดำเนินกิจการทางปกครองหรือการบริการสาธารณะที่กฎหมายกำหนดให้จำเลยต้องปฏิบัติและอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒๘/๒๕๔๘ มีผู้บุกรุก ลำรางสาธารณะ ผู้ฟ้องคดีจึงร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองคือนายอำเภอและ เจ้าพนักงานที่ดินให้ดำเนินการยื่นเรื่องขอรังวัดและทำการรังวัดลำรางสาธารณะ ประโยชน์ แต่เวลาผ่านมาแล้วกว่า ๔ ปี ก็ไม่มีความคืบหน้าแต่อย่างใด ซึ่งผู้ถูกฟ้อง คดีทั้งสองก็ให้การว่าอยู่ในระหว่างดำเนินการ คดีจึงมีประเด็นต้องพิจารณาว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ในการดูแล รักษาลำรางสาธารณะประโยชน์หรือไม่ โดยไม่มีประเด็นโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิใน ที่ดิน จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมาย กำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๓๑/๒๕๔๙ คดีนี้โจทก์ฟ้อง ว่าจำเลยละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษาต้นไม้ในเขตทางหลวงพืชมูลโลก สุโขทัย ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเหตุให้ต้นทางนกยูงในเขต ทางหลวงล้มทับรถยนต์ของผู้ฟ้องคดี ขณะที่ผู้ฟ้องคดีขับชื้ออยู่บนทางหลวงทำให้ ผู้ฟ้องคดีกับบุคคลในรถได้รับบาดเจ็บและรถยนต์ได้รับความเสียหายขอให้ชดใช้ ค่าเสียหาย คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลย ต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่ง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑/๒๕๕๒ จำเลยที่ ๒ (เทศบาลตำบลบ้านค่าย) ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายและดำเนินกิจการทางปกครอง ในการที่จำต้องใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนบำรุงรักษา อุปกรณ์ให้แสงสว่างและอุปกรณ์ทางไฟฟ้าทั้งหมดที่อยู่ในความรับผิดชอบและความ ควบคุมกำกับดูแลของจำเลยที่ ๒ ให้อยู่ในสภาพที่ดีมีความปลอดภัยแก่ประชาชน ทั่วไปอย่างเข้มงวด ละเลยไม่ดูแลตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยในอุปกรณ์ไฟฟ้า ทั้งหมดที่จำเลยที่ ๒ นำมาติดตั้งไว้ ทำให้กระแสไฟฟ้าวู่วไหลจากโคมไฟฟ้าให้ แสงสว่างส่องทางของจำเลยที่ ๒ ที่ติดตั้งอยู่บนยอดเสาไฟฟ้าของจำเลยที่ ๑ และรั่วไหลลงมาตามลวดสลิงดึงรั้งเสาไฟฟ้าที่จำเลยที่ ๑ ติดตั้งไว้ เป็นเหตุให้ บ. มารดาของโจทก์ที่ ๑ และเป็นภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมายของโจทก์ที่ ๒ ถูกกระแสไฟฟ้าดูดเสียชีวิต ทำให้โจทก์ทั้งสองได้รับความเสียหาย จึงเป็นกรณี ที่โจทก์ทั้งสองกล่าวอ้างว่า จำเลยที่ ๒ มิได้ตรวจสอบดูแลและบำรุงรักษา สิ่งสาธารณูปโภคซึ่งใช้ในการบริการสาธารณะให้มีความปลอดภัยอย่างเพียงพอ ทำให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนผู้บริโภคน คดีระหว่างโจทก์ทั้งสองกับจำเลยที่ ๒ จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๕๒/๒๕๕๕ เมื่อโจทก์ ทั้งสองฟ้องว่าจำเลยที่ ๑ (อบต.วังหิน) ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายในการบำรุงรักษา ทางปล่อยปละละเลยไม่จัดเก็บป้ายประชาสัมพันธุ์ให้เสียภาษีบำรุงท้องที่ของจำเลย ที่ ๑ ซึ่งถูกลมพัดหักโค่นมากีดขวางทางจราจรตั้งแต่วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๓ ทำให้ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๓ บุตรของโจทก์ที่ ๑ ประสบอุบัติเหตุขับรถชนป้ายดังกล่าวจนถึงแก่ความตาย กรณีตามคำฟ้องจึงเป็นกรณีที่โจทก์ทั้งสอง กล่าวอ้างว่า จำเลยที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ในการตรวจสอบดูแลและบำรุงรักษา ทางจราจรให้มีความปลอดภัยอย่างเพียงพอจนเป็นเหตุให้บุตรของโจทก์ที่ ๑ เสีย ชีวิต คดีพิพาทระหว่างโจทก์ทั้งสองกับจำเลยทั้งสองจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการ กระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

- ดังนั้น การละเลยต่อหน้าที่ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ต้องเป็นหน้าที่ซึ่งกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่กำหนดไว้โดยเฉพาะเจาะจง หากเป็นหน้าที่ โดยทั่วไปของการจัดทำบริการสาธารณะ แม้เจ้าหน้าที่ละเลยก็ไปสู่การพิจารณาพิพากษา ของศาลยุติธรรม ทั้งนี้รวมถึงกรณีที่เป็นหน้าที่ซึ่งกฎหมาย กฎ หรือระเบียบกำหนดไว้ โดยเฉพาะเจาะจง แต่เหตุ มิได้เกิดจากการละเลยของเจ้าหน้าที่ แต่เกิดจากเหตุแทรกแซงอื่น ก็ไปสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมเช่นกัน

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๓๒/๒๕๕๑ คดีที่เอกชน ยื่นฟ้องหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ในสังกัดว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และ ที่ ๔ ซึ่งเป็นครูสอนในโรงเรียนช่างฝีมือทหาร กระทำการโดยประมาทเลินเล่อ ไม่ระมัดระวังดูแลนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๒ ซึ่งเป็นต้นสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และที่ ๔ มีหน้าที่ควบคุมดูแลไม่ให้เกิดความบกพร่องในการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดระบบป้องกันความปลอดภัยในโรงเรียนช่างฝีมือทหาร ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว จนเป็นเหตุ ให้บุตรผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นนักเรียนที่ฝึกวิชาดังกล่าว จมน้ำเสียชีวิตในโรงฝึกโรงเรียน ช่างฝีมือทหาร ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองชดใช้ค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย เห็นว่า ลักษณะ ของพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเป็นการกล่าวถึงขั้นตอนที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ ของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวตลอดจนการ ควบคุมดูแลนักเรียนในระหว่างการเรียนการสอนนั้น เป็นอำนาจหน้าที่โดยทั่วไป ของครูผู้สอนเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลเท่านั้นหาใช่เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายแต่อย่างใดไม่ ดังนั้น ข้อพิพาทในคดีนี้จึงมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำ ละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายอัน จะอยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แต่เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๕๘/๒๕๕๗ โจทก์อ้างว่า ได้รับความเสียหายกรณีผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย จำเลยที่ ๒ ซึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ในสังกัดจำเลยที่ ๑ (อ.บ.ต.) กระทำการโดยประมาทเลินเล่อโดย ละเลยไม่ดูแลเด็กเล็กตามหน้าที่ ปล่อยให้เด็กชายกิตติธัช รักสุทธิ บุตรของโจทก์ เดินในห้องเรียนโดยลำพังและลื่นหกล้มในขณะที่เดินในห้องเรียนเป็นเหตุให้เลือดออกในสมองและพิการไม่สามารถช่วยเหลือตนเอง ลักษณะของพฤติกรรม ต่าง ๆ ที่โจทก์อ้างเป็นการกล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมดูแลนักเรียนในระหว่าง การเรียนการสอนของครูผู้ดูแลเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเวฬุวนารามสังกัด จำเลยที่ ๑ ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่โดยทั่วไปของครูผู้ดูแล เพื่อให้ การจัดการศึกษาของจำเลยที่ ๑ บรรลุผลเท่านั้น มิใช่การกล่าวอ้างถึงการละเลย ต่อหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณสุขในการจัดการศึกษาของจำเลยที่ ๑

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๔๒/๒๕๕๘ ผู้ฟ้องคดี ทั้งสองอ้างว่าได้รับความเสียหายกรณีครูและผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็กเล็กและปฐมวัย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำ การโดยประมาทเลินเล่อ โดย ละเอียดไม่ดูแลเด็กเล็กตามหน้าที่ปล่อยให้ผู้ฟ้อง คดีที่ ๑ รับประทานขนมเอง โดยไม่ได้ตัดขนมเป็นชิ้นเล็ก ๆ เป็นเหตุให้ขนมติดคอผู้ ฟ้องคดีที่ ๑ ทำให้พลาดตกจากเก้าอี้ศีรษะกระแทกพื้น ได้รับอันตรายสาหัสต้องทุพพลภาพ เป็นการกล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ ควบคุมดูแลนักเรียนใน ระหว่างการเรียนการสอนของครูผู้ดูแลเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเฮ สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่ง การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เป็นหน้าที่โดยทั่วไปของ ครูผู้ดูแลเท่านั้น มิใช่การกล่าวอ้างถึงการละเอียดต่อหน้าที่ในการจัดระบบบริการ สาธารณะในการจัดการศึกษาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๖๗/๒๕๕๘ วันเกิดเหตุมีพายุลมแรงทำให้ต้นมะพร้าวหักโค่นทับรถยนต์ จึงเป็นเหตุสุดวิสัยจากธรรมชาติ ที่ไม่สามารถควบคุมหรือป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดี (ก.ท.ม.) ละเลยไม่ดูแลต้นมะพร้าวที่อยู่ในความรับผิดชอบให้มีสภาพ แข็งแรงไม่ทรุดโทรมเมื่อมีลมพัดแรงจึงหักโค่นทับรถยนต์ของผู้เอาประกันภัยนั้น เหตุละเมิดหาได้เกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงของ ผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างใด ข้อพิพาทในคดีนี้จึงมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิด จากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น และไม่ได้เกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือ ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ความรับผิดอย่างอื่น

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๓๔/๒๕๔๖ กรมสรรพาวุธชนระเบิด ที่ปากช่องเพื่อนำไปทำลาย แล้วเกิดระเบิดขึ้นสะกิดระเบิดตกใส่ชาวบ้าน ใส่หลังคาบ้าน ใส่รถชาวบ้านเสียหายหมด มีการฟ้องกรมสรรพาวุธ คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการกระทำในหน้าที่แต่ไม่ได้ใช้อำนาจทางปกครอง เป็นอำนาจทางเคมี คือไปโดนความร้อน แล้วมันทำปฏิกิริยากันขึ้นมาก็ระเบิด วินิจฉัยว่าไปศาลยุติธรรม ต่อมาศาลปกครองโต้แย้ง มาใหม่ว่าอันนี้เป็นความรับผิดอย่างอื่นไม่ใช่ละเมิด ปัญหาคือความรับผิดอย่างอื่นต้องเป็น ความรับผิดอันเกิดจากการใช้อำนาจทางปกครองหรือไม่ ตั๋วบทความตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) เขียนว่ากระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของ รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

ต่อ...

เพราะฉะนั้นถึงจะเป็นความรับผิดชอบอย่างอื่นก็ต้อง เกิดจากการใช้อำนาจด้วยจึงจะอยู่ในอำนาจศาลปกครอง แต่เรื่องนี้คณะกรรมการวินิจฉัยว่า กรณีที่ระเบิดขึ้นมาเป็นละเมิด ไม่ใช่ความรับผิดชอบอย่างอื่น ถ้าเข้าละเมิดแล้วจะไม่ใช่ความรับผิดชอบอย่างอื่น ตรงนี้เถียงกันว่าละเมิดต้องเกิดจากการกระทำความรับผิดชอบอย่างอื่นอาจจะไม่เกิด จากการกระทำแต่ต้องรับผิดชอบ ในการชนวัสดุแล้วอยู่ดี ๆ ระเบิดขึ้นมาจากการกระทำคือ ไม่ป้องกัน กรณีโรงไฟฟ้าแม่เมาะจังหวัดลำปางใช้ถ่านหินลิกไนท์ผลิตกระแสไฟฟ้าเกิดสาร แหวนลอยในอากาศมาก ตกใส่สวนลำไยชาวบ้านพินาศ เป็นละเมิดหรือเป็นความรับผิดชอบ อย่างหนึ่ง เผลอลิกไนท์แล้วฟุ้งขึ้นมากรณีนี้ก็จะเป็นละเมิด เพราะมีข้อกำหนดเป็นมติ ครม. กำหนดว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตต้องดำเนินการป้องกันไม่ให้สารแหวนลอยนี้ออกมา การกระทำ คือการไม่กระทำที่เรียกว่าการละเลย จึงเป็นละเมิด

- ความรับผิดอย่างอื่นนั้นต้องไม่ใช่การละเมิด ไม่ว่าจะเป็นการละเมิดโดยการใช้ อำนาจ โดยการปฏิบัติหน้าที่หรือโดยการละเลยต่อหน้าที่ แต่รัฐมีความรับผิดอันเกิดขึ้นโดย ผลของกฎหมาย ตัวอย่างเช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตก่อสร้างสายไฟฟ้าส่งจ่ายค่าทดแทน แก่เจ้าของที่ดินที่ถูกน้ำท่วม จ่ายแล้วจ่ายอีกหลายหน เพราะลูกหลานก็มาขอผู้อาศัยก็มาขอ จะไม่จ่าย เขาก็มานั่งประท้วงที่หน้าทำเนียบรัฐบาล รัฐบาลจึงมีมติให้จ่าย ครั้นจ่ายไปแล้ว การไฟฟ้าฝ่ายผลิตมาสอบสวนสิทธิภายหลังพบว่าคนพวกนี้ไม่มีสิทธิได้รับค่าทดแทน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตต้องฟ้องเรียกเงินคืน คณะกรรมการชี้ขาดว่าเป็นกรณีรัฐมีความรับผิด อย่างอื่นตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๒๖/๒๕๔๖

ความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองเกิดขึ้นได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- ๑. ความรับผิดตามกฎหมาย กล่าวคือ มีบทบัญญัติของกฎหมายให้หน่วยงาน ทางปกครองรับผิดชอบต่อเอกชนทั้งที่หน่วยงานทางปกครองไม่ได้กระทำการใดอันเป็นการ ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เช่น พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ พ.ร.บ. สงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติหรือ การปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ และ พ.ร.บ. รื้อฟื้นคดีอาญาเพื่อพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้น

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๔๒/๒๕๕๕ ผู้ฟ้องคดีเป็น นักกีฬาวูซู ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (สมาคมวูซู) ยื่นคำขอสนับสนุนกิจการการกีฬาต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (การกีฬาแห่งประเทศไทย) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาศัยอำนาจ ตามพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ และข้อบังคับการกีฬาแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๗ ว่าด้วยเงินอุดหนุนสมาคมกีฬา พิจารณาตกลงให้ทุน หรือทรัพย์สินช่วยเหลือแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการเตรียมนักกีฬาวูซูเข้าแข่งขัน กีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ ๒๔ แต่กลับไม่เบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงในการเข้าเก็บตัวฝึกซ้อม กีฬาให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ชำระหนี้อันมีฐาน มาจากพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๘ และข้อบังคับ การกีฬาแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๗ ว่าด้วยเงินอุดหนุนสมาคมกีฬา กรณีจึงเป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายและกฎตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นคดีปกครอง อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ดังนั้น เมื่อข้อพิพาทของคดีนี้มีลักษณะเป็นคดี ปกครองแล้วคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ลงโทษผู้ที่ไม่ให้ความเป็นธรรมในการคัดเลือกนักกีฬาวูซูทีมชาติ ก็เป็นคำขอที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาล ปกครองเช่นกัน

- ๒. ความรับผิดชอบจากรัฐให้สิทธิประโยชน์แก่เอกชนบางกรณี
- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๑๑/๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดี ขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาจากสถานการณ์ความไม่สงบต่อผู้ถูกฟ้องคดี จำนวน ๑๘,๖๖๒, ๒๘๐ บาท เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีถูกนางสาววรรัตน์ยื่นคัดค้านการจ่ายเงิน เยียวยา ผู้ถูกฟ้องคดีโดยคณะกรรมการประเมินความเสียหายของทรัพย์สินจังหวัด ยะลา จึงมีมติให้ชะลอการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาเพิ่มเติมไปก่อนจนกว่าคดี เรื่องการตั้งผู้จัดการมรดกจะถึงที่สุด มติการให้ชะลอการจ่ายเงิสดังกล่าวจึงเป็น คำสั่งทางปกครองเช่นกัน ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว แล้ว ยื่นฟ้องขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เพิกถอนมติคณะกรรมการประเมินความเสียหายที่ให้ชะลอการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาเพิ่มเติม และให้จ่ายเงินช่วยเหลือ เยียวยาเพิ่มเติมแก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่น ของเจ้าหน้าที่รัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทาง ปกครองหรือคำสั่งอื่น

- คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๔๐/๒๕๕๘ เงินที่รัฐให้คืน แก่ผู้ซื้อรถยนต์ใหม่คันแรกในจำนวนเท่ากับภาษีสรรพสามิตของรถยนต์ที่ซื้อตามโครงการดังกล่าวจึงเป็นเงินช่วยเหลือเพื่อเป็นการลดภาระการลงทุน หรือ ค่าใช้จ่ายในการได้มาซึ่งรถยนต์ใหม่คันแรกของประชาชนตามที่ได้แถลงไว้ใน นโยบายของรัฐบาล เงินดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นเงินภาษีสรรพสามิตของรถยนต์ ใหม่คันแรกที่รัฐเรียกเก็บจากผู้ประกอบอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี สรรพสามิตโดยตรง ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดียื่นใช้สิทธิขอรับเงินช่วยเหลือตาม นโยบายรัฐบาลในโครงการรถยนต์ใหม่คันแรกต่อผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบเพื่อดำเนินการเบิกจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิตาม มติคณะรัฐมนตรีและแนวทางการตรวจสอบการจ่ายเงินตามมาตรการรถยนต์ คันแรกของกระทรวงการคลัง แต่ได้รับแจ้งว่าผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติและไม่มีสิทธิ รับเงินตามมาตรการดังกล่าว ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการจ่ายเงินในโครงการ รถยนต์ใหม่คันแรกให้แก่ผู้ฟ้องคดีพร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความ รับผิดชอบของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้ อำนาจตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี ปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

- ๓. ความรับผิดชอบเนื่องจากหน่วยงานทางปกครองก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราษฎร เช่น โรงพยาบาลของรัฐทดลองปล่อยผู้ป่วยโรคจิตออกมาใช้ชีวิตภายนอก เรือนจำปล่อยนักโทษออกมาทดลองใช้ชีวิตภายนอก
- ๔. ความรับผิดชอบเนื่องจากหน่วยงานทางปกครองสร้างภาระเกินควรแก่ราษฎร เช่น รัฐสร้างสนามบินแห่งใหม่ เครื่องบินก่อเสียงรบกวนราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณนั้น รัฐบริหารจัดการน้ำกั้นพื้นที่เป็นแก้มลิงป้องกันน้ำท่วมพื้นที่อื่น